

3. Міністерство аграрної політики та продовольства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>.

4. Украина является важным фактором в структуре продовольственной безопасности мира. // Аграрий. – 16 октября 2015 г. – [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://agrarian.com.ua/news/politika_i_jekonomika/ukraina/ukraina_javljaetsja_vazhnym_faktorom_v_strukture_prodovolstvennoj_bezopasnosti_mira.

Миронов Ю.Б.

*кандидат економічних наук,
старший викладач;*

Свидрук І.І.

*кандидат економічних наук, доцент,
Львівський торговельно-економічний університет*

МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ І ЙОГО ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНУ ТА СОЦІАЛЬНУ СФЕРИ КРАЇН СВІТУ

Туризм як багатостороннє явище, яке поєднує економічні, соціальні, екологічні та культурні аспекти, займає важливе місце серед структурних елементів світового ринку послуг. Туристична галузь має колосальний потенціал для сталого розвитку, прогресу, вона тісно взаємодіє з іншими галузями народного господарства, відіграючи важливу роль у соціально-економічному житті країн та народів. Туризм є чинником економічного та культурного розвитку, захисту історико-культурної спадщини та навколишнього середовища, взаєморозуміння між народами, дотримання прав та свобод людей без різниці у статі, расі, мові та релігії.

У сучасних умовах міжнародний туризм представляє собою одну з найрозвиненіших галузей світового господарства і форм зовнішньо-економічної діяльності та є найдинамічнішою галуззю у світі. Так, за даними Всесвітньої туристичної організації ООН (UNWTO), якщо у 1950 році кількість міжнародних туристів у всьому світі становила 25 млн., у 2000 році – 674 млн., то в 2015 році чисельність міжнародних туристів перевищила 1,18 млрд. чол. [4, с. 4]. У найближчі десятиліття цей показник зростатиме, і за прогнозами UNWTO до 2030 року очікується збільшення міжнародних туристичних прибуттів до 1,8 млрд. (табл. 1) [3, с. 15].

Таблиця 1

**Міжнародні туристичні прибуття та доходи
від міжнародного туризму**

	1950	1980	1990	1995	2000	2005	2010	2013	2014	2015	2020*	2030*
Міжнародні туристичні прибуття, млн. осіб	25	278	435	527	674	809	949	1087	1133	1184	1360	1809
Доходи від міжнародного туризму, млрд. \$	2	104	262	415	475	679	919	1197	1245			

* Прогноз UNWTO

Джерело: складено за даними [3; 4]

До чинників, які спричинили бурхливий розвиток туризму за останні десятиліття, на нашу думку, можна віднести наступні:

- зростання доходів населення і суспільного багатства;
- розвиток транспорту та транспортної інфраструктури;
- зменшення середньої тривалості робочого часу та, відповідно, збільшення вільного часу;
- розвиток інформаційних технологій та засобів комунікації;
- вагомі зрушення у структурі матеріальних і духовних цінностей.

Туристичний бізнес охоплює приватних підприємців по багатьох причинах, зокрема:

- невеликі стартові інвестиції;
- невпинно зростаючий попит на туристичні послуги;
- достатньо високий рівень рентабельності та мінімальний період окупності інвестицій.

У багатьох країнах світу туристична галузь є однією з провідних, її внесок у валовий національний дохід складає від 15 до 35%. До таких країн можна віднести Францію, Іспанію, Португалію, Австрію, Швейцарію, Італію, Чехію, Угорщину та інші країни. Розвиток ринкових відносин та приватного підприємництва, процеси євроінтеграції у незалежній Україні вимагають посилення економічного та соціокультурного співробітництва між країнами світу. Одним із важливих напрямів активізації міждержавних комунікацій є саме розвиток міжнародного туризму.

Міжнародний туризм також є вагомим джерелом надходжень іноземної валюти та чинником формування позитивного сальдо платіжного балансу. Туристичний бізнес сприяє розвитку інших галузей

господарства: виробництва товарів народного споживання, торгівлі, транспорту, сільського господарства, будівництва та інших.

Окрім впливу на економічну сферу багатьох країн світу, міжнародний туризм впливає на їх соціальну та культурну сфери. Американський дослідник Луї Д'Амор у своїй статті «Туризм як індустрія миру» наводить приклад історії становлення дружніх відносин між США та Китаєм. Поштовхом до змін політичних відносин між ними від прямої ворожнечі у 60-х роках ХХ сторіччя до дружби в 80-х, на думку вченого, стали подорожі та встановлення взаємовідносин, котрі полягають у культурних обмінах, спортивних змаганнях, конференціях, дружбі міст-побратимів, торгівлі, а також зростанні спільних інтересів [1].

Разом з тим, динамічний розвиток сфери туризму призвів до появи зовнішніх ефектів ринку туристичних послуг, що відобразилося негативним впливом на стан зовнішнього навколишнього середовища. Саме тому останнім часом багато науковців у світі стало звертати увагу на проблеми сталого розвитку, зокрема, і туристичної галузі [2, с. 90]. Проте, це не знижує позитивної ролі туризму в економіці країн світу, а лише вимагає участі владних структур та місцевого населення у вирішенні згаданих проблем.

Таким чином, сучасний міжнародний туризм стає глобальним чинником розвитку цивілізації і всіх її складових – економічної, соціальної сфери, духовної культури, істотно впливає на людей, їх ціннісні орієнтації, процеси самовдосконалення та самопізнання. Розбудова індустрії туризму в Україні і розвиток національного ринку туристичних послуг позитивно відзначиться на соціально-економічному становищі нашої держави.

Список використаних джерел:

1. D'Amore L. Tourism: The World's Peace Industry / Louis D'Amore // Journal of Travel Research. – July 1998. – Vol. 27. – No. 1. – P. 35-40.
2. Myronov Yu. Problems of Sustainable Tourism Development in Modern Conditions / Yuriy Myronov // European Applied Sciences. – 2013. – No. 9. – Vol. 2. – P. 89-92.
3. UNWTO Tourism Highlights 2015 Edition. [Electronic source]. – Access mode : http://tourlib.net/wto/WTO_highlights_2015.pdf.
4. UNWTO World Tourism Barometer. – 2016. – Vol. 15. [Electronic source]. – Access mode : <http://mkt.unwto.org/barometer>.